

יהודים

גאולה כהן

האמריקאית

נציגת הימין הקיצוני האמריקאית מתיימרת להיחלם למען היהודים הסובייטים - אך חורסת את מאבקם.

כל אדם הגון תומך בזכותם של כל איש ואשה להגר מארצם לכל ארץ אחרת, עומד על ביסס זה, והמיכנה לקבלם. זוהי זכות אנושית יסודית - אחת מזכויות האדם שכל ליברל מצווה להיאבק למענו.

הדבר חל גם על יהודים, ובכללם יהודים בברית-המועצות. אין צורך להיות ציוני כדי להכיר בכך. חרף פשהגירה דומה לחופש-הביטוי ולחופש-ההתאגדות. הוא מגיע לכל אדם.

נרש-אמונים אמריקאית. אי-לו היה הכינוס, המתכנס השבוע בירושלים, עומד על ביסס זה, ועליו לבדו, ניתן היה לברך אותו בכל לב, אך למרבה הצער, השתמשו כל ממשלות-ישראל בעניין יהודי ברית-המועצות כבנשק פוליטי, להשגת מטרות זרות לגמרי. הן שילבו את המאבק הזה ב-מאבק הפוליטי של אויבי ברית-המועצות נגד המדינה הסובייטית ושליטתה.

המאבק אינו מכוון נגד ברית-המועצות, הבטיח השבוע אריה דולצין, בעל הגבות העבותות. אולם המציאות הוכיחה את ההיפך. היא התגלמה בדמותה של משה-תפת אחת בוועידה: ג'ון קירקי פאטריק, נציגת ארצות-הברית בי-אויס.

אשה זו ידועה לשימצה בחוגים הליברליים בארצות-הברית כנציגת הימין הקיצוני-קיצוני, אשר המי-לחמה בברית-המועצות היא תמ-צית חייה, מעמדה בארצות-הברית דומה לזה של גאולה כהן בישראל - ורק הסיגנון שלה מעודן קצת יותר.

כמוה הגיעו לוועידה לוחמים אנטי-סובייטים ותיקים מכל הער-לם, לצד אנשים שהעניין עצמו

נשיא-לשעבר קארטר שובל של סבל

יקר להם, כמו סימון וייל, היה-ר זה הצרפתית. שרות-דוב. ועידה כזאת היא שרות-דוב ליהודים הסובייטים. מי כיוון שהיא משלבת את מאבקם הצודק לזכויות-האדם במאבק זה להם, היא מנמיכה את הרמה ה-מוסרית של המאבק והורסת את יעילותו. גם מנהיגים סובייטיים שאין ל-י בשלם עם שיטות הקגיב לא יוכלו להשמיע את דעתם. אף בה-

שה מילחמה עדי-חרמה בעם הפלס-טיני, ייהוד הגדה והרצועה, "אר-טונומיה לתושבים" תוך כיסוי ה-שטחים עצמם בערים יהודיות - תואמת את נוסח הסכם קמפ-דיי-וויד היא אות להונאה שהיתה טמונה בנוסח ההסכם.

היתה זאת הונאה מודעת, ש-מרתה האחת היתה לעזור לג'ימי קארטר להצטלם במעמד החתימה כדי להעלות את מנייתו הכושלות בבורסה הפוליטית. את המחיר ש-י לם בחייו אנוור אל-סאדאת, אדם בעל איכות אנושית רבה לאין שיעור מו כ קארטר.

כניעה והנאה. בגידתו של קארטר נעוצה בעובדה שלא היה תמים, כפי שהוא מעמיד פנים, הוא ידע בדיוק את אשר הוא עושה.

בראשית תקופת-כהונתו הבין את הבעיה, החל מדבר על "מולדת לפלסטינים". באוקטובר 1977 חתם על הצהרה משותפת עם ברית-המועצות, ובה הניח את היסוד ל-י יומת-שלום רחבה, שתספק את כל הצדדים, וביכללם הפלסטינים. התגבשו הצעות לכינוס ועידת-שלום בינלאומית ב'ז'נבה, שבה ייכללו נציגי אש"ף במיסגרת מ-י שלח כל-ערבית, או באמצעות פרוסטרסיה חבריאש"ף, תושבי ארצות-הברית.

כל התוכנית הזאת התמוטטה תוך ימים, כאשר החל הלחץ הנגדי של ממשלת-בגין. קארטר נגש את כל יוזמותיו, ותחת זאת השיג את הסכם-המיסגרת של קמפ-דיי-וויד, על הונאותיו. אף הטענה של קארטר השבוע, כאילו הסכים בגין להקפאת ההתנחלויות לטווח ארוך, אין בה אמת. גם זאת היתה הונאה.

לפני זל-אחריו, התירוץ היחיד שיכול היה קארטר להשמיע הוא שלא נהג אחרת מכפי שנהגו קר-דמיו וירושון. ריצ'ארד ניקסון פירסם, בשנה הראשונה של כהונתו, את "תוכ-נית רוג'יס" המפורסמת, שכללה הצעה סבירה לשלום במרחב. היא נעלמה ולא היתה. חתת זאת סיי-עו האמריקאים ליסודות הקיצו-ניים ביותר בישראל. רונלד רגן פירסם בספטמבר 1982 את "תוכנית רגן", שכללה גם היא יסודות חיוביים. אף שה-י תה רחוקה מלפתור את הבעיות העיריות. חצי שנה לאחר מכן

דרי-חדרים, כאשר היהודים נתמ-כים בקול-יקולות על-ידי אבירי המילחמה הקרה, המטיפים לקיטוב בעולם בין שני מחנות חמושים, במצב מתמיד של ערב-מילחמת-עולם-גרעינית.

אורחים

מוכר הפיסטוקים

ג'ימי קארטר חזר כמנצח זירת ניצחונות ודמנשה לא היה אלא פושטי-רגל.

ג'ימי קארטר, בעל בית-המיסחר לבוטנים בעיר פליינס ונשיאה ל-שעבר של ארצות-הברית, בא לביר-קור כימעט-ממלכתי במרחב. הוא עבר גם בישראל.

בכל מקום שהגיע, השאיר אחר-ריו שובל ארוך של מהומות, ידו-י אבנים, יריות וסבל אנושי. כך עבר בדהרה את-רמאללה, כדי לה-גיע להתנחלויות היהודיות. בי-טעות" נפגש עם איש "אגודת הכפרים" - הפלאגנות שהוקמו על-ידי אריאל שרון בגדה. הוא התקבל על-ידי מדינאים וראשי האופוזיציה. הוא התנהג כמנצח, שחזר לזירת ניצחונותיו.

היתה זאת, במידה רבה, הפגנה של חוצפה. שמיים וארץ. בארצות-הברית מקובל להניח כי ג'ימי קארטר היה נשיא רע - אולי הרע ביותר בתולדות הרפובליקה. בכל תקופת-כהונתו, היה רק מאורע אחד שנרשם כהישג של ממש: התימת הסכמי קמפ-דיי-וויד, בנוכחותו ובחסותו. ואכן, קארטר הוין שמיים וארץ כדי להשיג הישג זה.

שלום למען מילחמה. בעת הביקור הנוכחי, יכול היה הגבר כחוליה-עניינים לראות בעצמו מה נותר מהישג מדומה זה. התוצאה: אפס גמור. מוכר-הפיסטוקים מוכר אשלות. הוא הפעיל לחצים עצומים על מנחם בגין ואנוור אל-סאדאת כדי שיחתמו על "הסכם המיסגרת". שכל מילה בו נוסחה בקפדנות כך שלא תהיה לה שום משמעות מח-ייבת. עצם העובדה שמנחם בגין יכול לטעון כי תוכניתו - שפירו-

לא נותר דבר מן התוכנית המהור-ללת. ממשלת ארצות-הברית תומ-כת שוב בממשלה הקיצונית של מנחם בגין, ומעניקה לה הון-עתק לביצוע תוכנית ההתנחלויות.

הפגנות

בעיקבות אמיל

המפגינים היו מוקפים בשרשרת חיה שוטרם, ובמאות אנשים שקראו לעברם קריאות-גנאי.

המתח ברחוב ב'יהודה בירוש-לים היה רב. אנשים רבים כבר התקבצו ועמדו בצדי הרחוב וחי-כו. חיילים רבים של מישמר-הג-י בול תפסו את מקומותיהם על הג-י גות מסביב.

למטה, במרד הרחוב, התארגנו אותה שעה כאלפיים איש לתה-י לזכת-הפגנה.

כל זה התרחש ביום החמישי. הוועד נגד המילחמה בלבנון החליט לקיים הפגנה ביום השלושים ל-הירצחו של אמיל גרינצווייג. הפ-י גנה, שתצעד בדיוק במסלול שבו צעד גרינצווייג עצמו ביום היר-י צחו.

מישרת-ירושלים סירבה לתת רשיון להפגנה, מכיוון שלא הי-תה בטוחה שתוכל לשמור על ביטחונם של המפגינים ברחובות ירושלים. מארגני הפגנה עתרו לבג"ץ, ושלושת השופטים - אה-י רון ברק, דב לוין ושושנה נתניהו הוציאו צו המחייב את המישרת לתת אישור לקיום הפגנה בי-דיוק באותו המסלול.

שלוש הפגנות. וכך קרה, ש-י יחד עם מאות המפגינים, צעדו 850 שוטרים. מחזה כזה לא נראה עד היום בשום הפגנה. המפגי-י התקבצו לגוש אחד מלוכד, כשהם נושאים סיסמות ומלטים, ומסביבם שרשרת חיה וצפופה של שוטרים במדים כחולים ואנשי מישמר-ה-י גבול במדים ירוקים. המחזה היה מדהים - לאורך דרך של כאר-י בעה קילומטרי-י צעדו השוטרים במיבנה צפוף מסביב למפגינים, כי שהם בולמים בגופם את נסיונות ההתפרצות של האספסוף המרחוב.

המפגינים צעקו: "הלאה הפא-י שיום!", "תפורק הממשלה!", "בגין, בגין יאללה - יאללה - יאללה", "אנחנו מרמאללה!", "בפעם הרא-י שונה נשמע שמו של שריהביטחון החדש בעת הפגנה: "בגין, ארנס ושרון - צאו כבר, צאו כבר מתברון!" פופולארי במיוחד היה השיר רד אלינו אווירון, שהושמע ברמקול.

היה מי שאמר שצועדות שם שלוש הפגנות: ההפגנה המקורית, מיספר דומה של שוטרים ומאחורי כל הגוש הזה - גוש לא פחות קטן של צועקי "בגין-בגין!" אנ-י שים אלה ניסו מפעם לפעם להת-פרץ פנימה, אל בין המפגינים. הם שלחו לעבר המפגינים אגרופים קמוצים וצעקו קריאות-גנאי. אך השוטרים מנעו מהם להתקרב. גר-סף לחגורת השוטרים במדים התע-רבבו שוטרים בלבוש אזרחי בין המפגינים, כשהם פוקחים עין מ-י פנים. כמה מהם היו צמודים לא-י שייציבור שונים, שצעדו בין ה-י מפגינים.

בראש הטור רכבו שנו שוטרים על סוסים, ופיטרלו לאורך הדרך. כשהגיעה ההפגנה לג'נסאקר, פתחו הסוסים בשעשע-שימחה על ה-י אים הרחבים, ונראה כאילו הם-הנהיגים העיקריים מן ההפגנה. ההפגנה עברה בשקט יחסי, פרט לתקרית אחת, שבה התפתח ריב בין המפגינים ובין מתנגדי מן הרחוב, והמפגין היכה את ירי-י בו, לדעת המישרת. האיש נעצר, לא הורד למישרת. כולם היו מתוחים לאורך כל הדרך, כי אילו שאלו את עצמם: מהיכן יגיע הפעם הירימון? אך במצב זה של (המשך בעמוד 10)

דבר בא למדינה: פתעה מדהימה: ימים לבחור נשיא!

עיקרית של האדם הי-כושר-האיתור. כשבו, זוהי תכונה הי-בעליה להגיב במהירות בלתי-צפויים. למצוא מעשיים לבעיות מעשיות לפתע.

הרע זהו צורה של ית קיבוצית, המתבטאת לגלת לצפות מצבים מ-י יונן לקראתם כראוי ול-י ש את דרכי הפיתרון. שהסורת היהודית אומ-י "איזהו חכם? הראוה את י-י" - כושר-האיתור הזה אינו שאל שם נדרף לטיטום. השבוע הוצג טיטום זה לכל אוורכו ורוחבו.

עכברים מסוממים. פעם בי-חמש שנים צריכה ישראל לבחור בנשיא-המדינה.

מכיוון שזוהי מאורע קבוע, כמו בוא האביב אחרי החורף או זרי-חת השמש אחרי הלילה, ניתן היה לחשוב שכל הגורמים המעוניינים יתכוננו לקראתו במשך חמש שנים, או לפחות במשך שנה.

אולם בכל פעם כשמגיע הרגע הגורלי שבו צריכים לבחור בנ-י, מסתבר שאיש לא חשב על כך. הדבר יורד על הכל כאפתעה מדהימה.

מתחיל מירוץ מטרף, כמו של עכברים מסוממים. מניין לוקחים נשיא? למי יש נשיא? הבו נשיא למדינה!

בזיון בית-המישפט. לפני עשר שנים שלפה גולדה מאיר בי-רגע האחרון את אפרים קציר מן הכובע שלה. מעטים התלהבו לב-חירה המפתיעה, אך איכשהו, אחרי הקרומי-מכר שבו עברו סכומים גדולים לכיסי אגודת-ישראל, נב-חר קציר.

לפני חמש שנים שלף מנחם בגין פרופסור אומלל, שאיש לא הכירו, והציג את מועמדותו. הדבר עורר גל של בדיחות עוקצניות. מיפלגת-העבודה המופתעת הציגה את מועמדותו של יצחק נבון, ור-הוא נבחר.

עכשיו זה קרה שוב. לאיש לא היה מועמד. הוצעו עשרות שמות, רובם מגוחכים לגמרי. לעיתים היה נדמה כאילו השמות נלקחים מספר-הטלפונים, בשיטת ההגרלה.

לבסוף מצאה תנועת-החיה את שמו של שופט עליון כימעת אנו-י גימי, מנחם אילון (ראה עמודים 67-6), 99.9% מאורחי ישראל לא שמעו מעולם את שמו. היה פגם אסתטי חמור - אם לא יותר מזה - בפנייתו של מנחם בגין אל מנחם אילון, בשעה שזה ישב בדיו, כדי להציג לו את התפקיד הרם כמועמד של מיפלגות הקואלי-ציה נגד מיפלגות האופוזיציה. בית-המישפט העלים נפגע שוב.

מולו הציג המערך את מועמ-דתו של עסקן מיפלגתי מובהק, משרתים של אדונים רבים (ראה עמודים 67-6).

שני אשכנזים. התכונה המ-י שותפת היחידה של שני המועמ-ים: שניהם אשכנזים מובהקים. לילי מערב אירופה. כך נשמט מידי עדות-המיורח הכהונה הרמה היחידה במדינה שתינתה ב-י, דיוק בתקופה שבה הניגודים בי-עדתיה של המדינה הולכים ומחריפים. אמר השבוע אחד העסקנים ש-עסק בפרשה: "לקראת הבחירה הבאה, בעוד חמש שנים, כדאי לה-י פעיל כבר עתה את המחשב. כך ניתן יהיה להכשיר את הנשיא. שיוצע על-ידי המחשב, במשך כמה שנים".